

Bilag 2

(med 2 underbilag) til FCH.skr. G.16/PPO.

Overvejelser vedrørende virkningerne af 12 måneders tjenestetid i søværnet.

Søværnets bemandings- og uddannelses-system må primært basere sig på skibstjenestens organisation, der er således opbygget, at den i væsentlig grad er medvirkende til den optimale udførelse af de søværnet pålagte opgaver.

Fordelingen af søværnets værnepligtige foretages derfor under hensyntagen til den betydning, der må tillægges søværnets skibe for udførelse af såvel de mere fredsbetonede opgaver (fiskeriinspektions-, opmålings- og stationstjeneste m. v.), som med henblik på at løse de mere krigsbetonede opgaver i fregatter, torpedobåde m. v.

Medens der således i fiskeriinspektions- og opmålingsskibene og lignende kan anvendes besætninger, der fortrinsvis består af værnepligtige på et års turnus (de såkaldte ét års enheder), er det af hensyn til opretholdelse af beredskabet samt betjening og vedligeholdelse af det mere komplicerede materiel nødvendigt, at fregatter m. v. har besætninger, hvori kun indgår et mindre antal værnepligtige, medens den øvrige menige besætning består af konstabler (stammandskab) på en tre års turnus (de såkaldte tre års enheder).

For på rimelig vis at kunne tilgodese værnepligtsbehovet i såvel et års- som tre års-enhederne, anser søværnskommandoen den nuværende 14 måneders tjenestetid for at være den minimale uddannelse, der kan gives disse værnepligtige, idet de 14 måneder fordeler sig på en 2 måneders grunduddannelse i land (eksercerskole) og en 12 måneders tjeneste om bord, hvoraf 2-3 måneder anvendes til forskole eller „on the job-training“ og 9 måneder er mobiliseringsuddannelse.

Ved denne vurdering af de 14 måneders tilstrækkelighed er det desuden en absolut forudsætning, at der til tre års-enhederne tilvejebringes et stort antal fast mandskab (stampersonel), samt at det behov, der i

øvrigt måtte være for supplerung af fredsstyrken, kan tilgodeses ved indkaldelse af de sidst hjemsendte, færdiguddannede værnepligtige mobiliseringsbesætninger.

Nævnte forudsætnings opfyldelse har således for skibenes vedkommende været en af hovedårsagerne til, at søværnskommandoen ikke — hverken da mulighed for 18 måneders tjenestetid forelå i 1952-54 eller senere — har stillet forslag om en forøgelse af tjenestetiden, men har fastholdt de nuværende ca. 14 måneder uden genindkaldelse. Skulle denne forudsætning ikke blive opfyldt ved utilstrækkelig tilgang af fast personel og ved en forringelse af de værnepligtiges nyttetjeneste, kan indførelse af genindkaldelser og/eller mønstringer blive en nødvendig nødforanstaltning.

Om den 14 måneders tjeneste kan endvidere anføres, at den er nøje tilpasset kalenderårets program for øvelser m. v., idet skibene anvender vinterperioden til special- og civiluddannelse samt til almindelig vedligeholdelse af materiellet. Resten af året er afsat til taktiske øvelser, herunder NATO-øvelser, dels inden for skibet selv, dels uden for enheden mellem de forskellige skibsenheder såvel inden for søværnet som mellem NATO-flåder. I sommerperioden falder desuden afvikling af ferier samtidig med, at der foretages almindelig vedligeholdelse af materiellet.

Udover at denne årsrytme ved en eventuel nedsættelse af tjenestetiden til 12 måneder vil blive slået i stykker, vil en sådan nedsættelse i relation til søværnets effektivitet og beredskab medføre konsekvenser for

1. uddannelsestiden og dermed nyttetjenesten, som bliver kortere,
2. værnepligtsstyrken, der — med uændret samlet årlig indkaldelse — vil blive reduceret med et antal værnepligtige til nyttetjeneste, og